

DEFENSEM ELS DRETS HUMANS PER CONSOLIDAR LA PAU

INTRODUCCIÓ

Quan en una societat no es respecten els Drets Humans, és tan difícil que hi hagi pau com possible que es desencadeni una situació violenta. De fet, encara que no s'esdevingui un conflicte, quan no s'actua per resoldre les injustícies socials, s'està condemnat a l'exclusió i al patiment a les dones, homes i infants que en són víctimes. I quan es restringeixen els drets i les llibertats fonamentals s'aprimeix la democràcia. El respecte als Drets Humans és un dels fonaments principals que permet garantir la llibertat, la justícia i la pau en el món.

Darrerament, l'actualitat ve carregada de notícies sobre la vulneració de Drets Humans, rebuig a refugiats i immigrants, augment dels discursos xenòfobs i insolidaris, restriccions a la llibertat d'expressió i manifestació, presència de l'extrema dreta arreu del món, violència masclista, etc. Totes aquestes situacions ens preocupen però alhora, ens esperonen a treballar amb més intensitat per revertir la situació i avançar cap a una societat justa, basada en el respecte als drets de les persones, la promoció de la democràcia i la consolidació de la pau.

Les escoles són un espai privilegiat per contribuir a que els ciutadans i ciutadanes del futur coneguin, valorin i defensin els Drets Humans, inherents a totes les persones, com a pilars de la democràcia i com a elements imprescindibles per assolir la convivència, l'equitat i la pau.

Per això, just quan acabem de celebrar el 70 aniversari de la seva proclamació —el 10 de desembre de 1948— volem dedicar la nostra proposta didàctica per al Dia Escolar de la Noviolència i la Pau, als Drets Humans, oferint-vos algunes eines, idees i materials per a la reflexió i les activitats a l'aula.

El DENIP se celebra cada 30 de gener per commemorar l'aniversari de la mort del Mahatma Gandhi i per recordar el seu llegat. Aquesta jornada, instaurada el 1964 per Llorenç Vidal, vol contribuir a promoure la cultura de pau, la noviolència, el compromís i la resolució pacífica dels conflictes entre els infants i els joves.

Aquest document inclou diverses propostes de treball orientades a la reflexió i al debat per a alumnes de primària, d'ESO i de Batxillerat.

OBJECTIUS

- Conèixer què i quins són els Drets Humans. Com, on, en quin context i per què van néixer i saber quin és el seu grau de compliment avui.
- Fer-nos conscients de la importància de respectar els Drets Humans: per a la vida de les persones però també per a fomentar la pau i prevenir conflictes violents.
- Adonar-nos que el compromís amb el respecte als Drets Humans ens correspon a totes i tots i la tasca de fer-los possibles comença amb cadascun de nosaltres.

ACTIVITATS PER A PRIMÀRIA

L'escola és dels primers espais de convivència, després de la família, on els infants aprenen a relacionar-se, a conèixer, a interaccionar amb els altres. I és on aprenen aspectes fonamentals de la convivència pacífica com l'escolta de l'altre, el respecte, la col·laboració i la valoració de la diversitat com un factor positiu i enriquidor.

Amb les activitats per a primària proposem reflexionar amb els nens i les nenes sobre el fet que tots som iguals i que tenim els mateixos drets, tant si som nens com nenes, alts o baixos, de pell fosca o clara, extravertits o reservats, nascuts aquí o a fora, i que sempre hem de tractar els altres amb el mateix respecte amb què volem que ens tractin a nosaltres.

LLIBRE: DRETS HUMANS AL CARRER. CONTES INFANTILS SOBRE ELS DRETS HUMANS

Aquest llibre de l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC) és una bona eina per explicar, aprendre i pensar els drets humans a partir de contes que escenifiquen cadascun dels articles de la Declaració Universal dels Drets Humans. Hi ha trenta contes, un per cada article de la Declaració.

De cara al DENIP es pot escollir un dels contes, llegir-lo a classe i demanar als nens i nenes que el comentin, que el representin o que dibuixin el que els suggereix. Per tal que se sentin més identificats amb un tema que els toca de prop, és pot llegir el conte de l'article 26 'Glup no va a l'escola', relacionat amb el dret a l'educació.

[Drets Humans al Carrer](#)

ACTIVITAT "COM SERIA LA MEVA VIDA SI..."

Aquesta dinàmica consisteix a fer diversos grups i escollir un dels articles de la Declaració Universal dels Drets dels Infants que trobareu a continuació (un per a tots els grups o bé que cada grup esculli el seu) i fer un llistat de les coses que no tindrien o que, no podrien fer si no se'ls respectés aquell dret. I pensar com seria la seva vida. Després de l'estona de treball en grup, posar les reflexions en comú.

1. Dret a la igualtat, sense distinció de raça, religió o nacionalitat.
2. Dret a una protecció especial que assegurí un creixement mental i social sa i lliure.
3. Dret a un nom i a una nacionalitat.
4. Dret a una alimentació, habitatge i atenció mèdica adequats.
5. Dret a una educació i atenció especials per als infants físicament o mentalment disminuïts.
6. Dret a comprensió i afecte per part de les famílies i de la societat.
7. Dret a l'educació gratuïta. Dret a divertir-se i a jugar.
8. Dret a atenció i ajuda preferents en cas de perill.
9. Dret a protecció contra l'abandonament i l'explotació en el treball.
10. Dret a rebre una educació que fomenti la solidaritat, l'amistat i la justícia entre tothom.

Font: Amnistia Internacional

ACTIVITATS PER A SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

Aquí teniu dues versions de la Declaració Universal dels Drets Humans per a dur a terme les activitats que us proposem a continuació. La primera és la traducció al català del text íntegre i la segona és una versió resumida i en llenguatge senzill, principalment pensat per al primer cicle d'ESO.

[Declaració Universal dels Drets Humans](#)

[Declaració Universal dels Drets Humans resumida i en llenguatge senzill](#)

DEBAT SOBRE ELS DRETS HUMANS

La Declaració Universal dels Drets Humans és el principal instrument de què s'ha dotat la humanitat per fer evident que, malgrat les diferències entre les persones i els pobles, tots els éssers humans compartim la mateixa dignitat i tenim els mateixos drets, tal i com es llegeix en el preàmbul de la declaració: "Considerant que el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món, (...)"

Us proposem d'escollir un o diversos articles de la Declaració (els que considereu més adients en funció de l'edat o dels temes que s'estiguin treballant aquell curs) i debatre com els interpreten els alumnes:

- Què impliquen
- Què comporta el fet que no se'ns respectin
- Com es pot aconseguir que es respectin
- Qui ha de vetllar perquè es respectin
- Per què es produeixen les vulneracions de drets.
- Etc.

MÚSICA PELS DRETS HUMANS

Aquesta activitat consisteix a fer escoliar una cançó de denúncia (us en proposem dues) als alumnes, passar-los la lletra, llegir-la i comentar-la. Després, passar-los el text de la Declaració dels Drets Humans i en grups de tres o quatre, pensar en què explica la cançó i, en funció d'això, quins articles de la declaració creuen que es vulneren. Després es fa una posada en comú i els diferents grups raonen les seves respostes.

Les cançons que us proposem són:

- **'Si arriba mai un demà' del grup Espiadimonis:**
[Vídeo](#) i [Lletra](#)
- **'Un món per a les persones' de Casa Nostra Casa Vostra**
- [Vídeo](#) i [Lletra](#)

VÍDEO FÒRUMS

Les pel·lícules, els audiovisuals, són una bona manera no només de compartir informació, sinó també d'ajudar els alumnes a aproximar-se a determinats temes, a connectar-hi de forma diferent, canviant la seva visió i animant-nos a actuar. Us proposem diversos materials audiovisuals per a visionar i debatre a l'aula.

Jostuna (El Sastre)

Curtmetratge d'animació guanyador del 1r Concurs d'Animacions per la Pau de FundiPau. Un cop visionat, podeu passar als alumnes la Declaració dels Drets Humans i en grups de tres o quatre demanar-los que pensin quins articles es veuen vulnerats en les imatges. Després es poden posar les reflexions en comú.

[Vídeo](#)

Joênia Wapichana

Cada any les Nacions Unides lliuren el Premi dels Drets Humans a diverses persones i organitzacions en reconeixement a la seva tasca en defensa dels drets de les persones.

Una de les guardonades el 2018 ha estat la Joênia Wapichana (Joênia Batista de Carvalho) – activista pels drets de les comunitat indígenes del Brasil. En aquest vídeo podeu veure el seu testimoni i la seva tasca. El podeu comentar a l'aula, valorar la situació dels indígenes del Brasil i buscar més informació sobre la Joênia i les comunitats que defensa.

[Vídeo](#) i [subtítols traduïts](#)

Michelle Bachellet

El 10 de desembre de 2018 es van celebrar els 70 anys de la Declaració Universal dels Drets Humans. En aquest vídeo, Michelle Bachellet, Alta Comissionada pels Drets Humans de les Nacions Unides recorda els seus orígens i demana el seu respecte.

[Vídeo](#) i [subtítols traduïts](#)

The best human rights films

Si l'activitat del DENIP l'incloeu dins l'àrea d'anglès, en aquest enllaç trobareu una selecció de les millors pel·lícules sobre drets humans feta per Amnistia Internacional del Regne Unit. En aquest cas són especialment indicades per a batxillerat i en alguns casos, per al segon cicle de secundària.

[Veure les pel·lícules](#)

SOBRE GANDHI

I, finalment, atès que el dia 30 recordem l'aniversari de la mort de Gandhi, destacat defensor de la dignitat i igualtat de totes les persones, us proposem la lectura i comentari amb els alumnes del document 'Gandhi i la no-violència' del president de FundiPau, Antoni Soler i Ricart.

Text: [Gandhi i la no-violència](#)

Mapa DENIP 2019

Si voleu donar a conèixer i compartir les activitats que heu fet durant la jornada, us animem a què enllaceu la plana de la vostra web on les tingueu penjades al [Mapa DENIP 2019](#). Es tracta del mapa col·laboratiu creat per FundiPau que permet veure d'un cop d'ull totes les activitats que s'han fet durant aquesta diada escolar per la noviolència i la pau.